



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

תאריך עדכון: 1.5.2023

תאריך: 1.4.2021

נושא: הערכות תלות

שם החוזר: פרמטרים לזכאות לגמלת סיעוד .

חוזר מספר: 1539

תאריך תחולה: 1.4.2021

כותב החוזר: שושנה רחמים מנהלת תחום מערך התלות אגף הסיעוד

תכני החוזר:

- 1..... תכני החוזר:
- 2..... מטרת החוזר
- 2..... פתח דבר
- 2..... מפתח מושגים להגדרות כלליות
- 3..... מפתח מושגים להגדרת פעולות היום יום ADL
- 4..... קריטריונים לזכאות בסעיפי התפקוד וההשגחה
- 4..... פעולת הניידות
- 6..... התייחסות לנפילות שהתרחשו בשנה האחרונה בבית ומחוץ לבית .
- 7..... פעולת ההלבשה:
- 8..... פעולת הרחצה :
- 8..... פעולות אכילה ושתיה :
- 9..... שמירה על היגיינה והפרשות :
- 10..... מצבים המזכים בהשגחה עקב לקות קוגניטיבית , נפשית או מצב רפואי :
- 10..... אינו זקוק להשגחה :
- 11..... השגחה חלקית:



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

- 13..... :
- 17.....השגחה מתמדת.....
- 18.....השגחה מתמדת מורכבת :
- 18.....מסלול מהיר מצבים רפואיים חריפים וכרוניים המזכים בזכאות זמנית או קבועה
- 19.....מצבים רפואיים כרוניים בהם ניתן לקבוע ניקוד בהערכת תלות קבועה:.....
- 20.....רשימת תפוצה.....

מטרת החוזר

חוזר זה מעדכן חוזר 1539 מתאריך 1.4.21

מטרת החוזר לקודד את המצבים הרפואיים והבעיות הרפואיות והתפקודיות המזכים בניקוד תלות בקוד נפרד. לצורך איסוף נתונים על פרופיל הזכאים, פיתוח מענים טיפוליים בהתאם לצרכים שזוהו והעברת מידע לתובע באופן ברור ומשקף.

פתח דבר

בספטמבר 2019 עודכנו הפרמטרים לגמלת סיעוד בסיוע של רופאים בכירים – מומחים לגריאטריה ד"ר צבי דוולצקי, יושב ראש האיגוד הישראלי לרפואה גריאטרית ודוקטור שלי שטרנברג מאגף לגריאטריה במשרד הבריאות. כחלק מתהליך של הפקת לקחים וניתוח תוצאות השינוי התקבלו משובים מגורמי מקצוע, פקידים, מעריכים ויועצים. בוצעו בקרות מדגמיות על הערכות, ניתוח נתונים סטטיסטיים מאגף המחקר בביטוח לאומי והוקמה ועדה רב מקצועית כדי לבחון את התוצאות, להפיק לקחים ולהציע צעדים ופעולות משפרות. לאחר עבודה משותפת (מפקחים, צוות האגף, הלשכה המשפטית, יועצים ומנהלות סיעוד) עודכנו הפרמטרים וחודדו ההנחיות כדי להבטיח אחידות מקצועית וסטנדרטיזציה בתהליך אומדן רמת התפקוד של המבוטחים ע"י גורמי המקצוע.

מפתח מושגים להגדרות כלליות

אבחון: נרשם במסמכים הרפואיים בסעיף אבחנות (התקבלה החלטה על זהות התופעה הרפואית או הפסיכולוגית שממנה סובל המטופל).

תועד: נרשם במסמכים הרפואיים בסעיף מהלך מחלה, או בבדיקות אבחון, או נרשם במסמכים שהתקבלו מגורמים מטפלים.

דווח: דווח בראיון עם הנבדק או בני משפחתו או גורמים מטפלים נוספים (ראיון בשיחת טלפון, או בהערכה בבית הנבדק).



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

נצפה: המעריך ראה את הקושי בעת ביצוע הערכה בבית הנבדק.

מפתח מושגים להגדרת פעולות היום יום ADL

ניקוד בסעיפים השונים	שיעור / הקף המוגבלות התפקודית Extent of impairment
0 (בכל הפעולות).	עצמאי בביצוע פעולת היום יום: מבצע את הפעולה ללא עזרה מבלי להסתכן, תוך פרק זמן סביר.
0.5 (בכל הפעולות).	זקוק לנוכחות הזולת: לצורך שמירת הבטיחות זקוק לנוכחות (השגחת) הזולת בעת ביצוע אחת מפעולות היום יום.
0.5	זקוק לסייע הזולת: בארגון הסביבה והתנאים (הכנת האביזרים או פריטים) הנחוצים לביצוע אחת מפעולות היום יום.
0.5 (הלבשה רחצה) 1 (בניידות)	מבצע את אחת מפעולות היום יום בעצמו ובמאמץ: מבצע את הפעולה בעצמו במאמץ בגלל מחלות. תסמיני המחלות המופיעים לעיתים קרובות מקשים או פוגעים ביכולת הנבדק לבצע את הפעולה באופן עצמאי. (תסמינים שכיחים לדוגמא: חולשה, תשישות, כאב, סחרחורות, קוצר נשימה).
1 (בכל הפעולות).	זקוק לעזרה חלקית של הזולת: לצורך ביצוע אחת מפעולות היום יום, נזקק לעזרת הזולת (תמיכה פיזית) בביצוע חלק מהפעולה.
1.5 (בהלבשה רחצה). 2 (בניידות הפרשות ואכילה).	זקוק לעזרה מלאה של הזולת: לצורך ביצוע אחת מפעולות היום יום, נזקק לעזרה הזולת לביצוע כל הפעולה וזקוק לעזרה (תמיכה פיזית) הכרחית ומתמשכת.
10 השגחה מתמדת מורכבת	תלוי לחלוטין בעזרת הזולת בביצוע כל פעולות היום יום. ומתקיימים אצלו המצבים הבאים: מרותק לכיסא גלגלים או מרותק למיטה וזקוק לעזרה מלאה של הזולת בהסעת כיסא גלגלים, מעברים ושינויי תנוחה. זקוק לעזרה מלאה בשמירה על היגיינה רחצה, הלבשה, לעזרה חלקית או מלאה בהאכלה, ונמצא בסיכון גבוה לפתח פצע לחץ.



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

קריטריונים לזכאות בסעיפי התפקוד וההשגחה

פעולת הניידות

הניקוד	תגדיר אותו כ.....	ועונה או לא עונה על הגדרה של סיכון גבוה לנפילות חוזרות	דוגמאות למצבי תפקוד בניידות	פרמטרים ADL
0 נקודות (קוד 12)	עצמאי בניידות בתוך הבית ואינו זכאי לניקוד בגין סיכון גבוה לנפילות חוזרות.	לא עונה על הגדרה של סיכון גבוה לנפילות חוזרות.	עצמאי בניידות בתוך הבית, מתנייד ללא עזרה מבלי להסתכן, תוך פרק זמן סביר.	
0.5 נקודות (קוד 13)	זקוק לנוכחות (השגחה) הזולת בעת הניידות וזכאי לניקוד בגין סיכון גבוה לנפילות חוזרות	ועונה על הגדרה של סיכון גבוה לנפילות חוזרות.	עצמאי בניידות בתוך הבית, מתנייד ללא עזרה.	
1 נקודות (קוד 18)	מתנייד בעצמו במאמץ ואינו זכאי לניקוד בגין סיכון גבוה לנפילות חוזרות.	ולא עונה על הגדרה של סיכון גבוה לנפילות חוזרות.	מתנייד בעצמו במאמץ בגלל מחלות. תסמיני המחלות המופיעים לעיתים קרובות מקשים או פוגעים בכושר ניידותו ומגבילים אותו.	
1 נקודות (קוד 14)	זקוק לעזרה חלקית בניידות. ואינו זכאי לניקוד בגין סיכון גבוה לנפילות חוזרות.	ולא עונה על הגדרה של סיכון גבוה לנפילות חוזרות.	זקוק לעזרת הזולת (תמיכה פיזית) בביצוע חלק הפעולה (לדוגמא: עזרה בקימה, עזרה בהליכה, עזרה במעבר משכיבה לישיבה).	



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

1.5 נקודות (קוד 19)	מתנייד בעצמו במאמץ וזכאי לניקוד בגין סיכון גבוה לנפילות חוזרות .	ועונה על הגדרה של סיכון גבוה לנפילות חוזרות	מתנייד בעצמו במאמץ בגלל מחלות. תסמיני המחלות המופיעים לעיתים קרובות מקשים או פוגעים בכושר ניידותו ומגבילים אותו.
1.5 נקודות (קוד 20)	עצמאי בהסעה ובמעבר ל/מכיסא גלגלים ונמצא בסיכון גבוה לנפילות חוזרות	ועונה על הגדרה של סיכון גבוה לנפילות חוזרות	עצמאי בהסעה ובמעבר ל/מכיסא גלגלים.
1.5 נקודות (קוד 15)	זקוק לעזרה חלקית בניידות. וזכאי לניקוד בגין סיכון גבוה לנפילות חוזרות .	ועונה על הגדרה של סיכון גבוה לנפילות חוזרות	זקוק לעזרת הזולת (תמיכה פיזית) בביצוע חלק הפעולה (לדוגמא: עזרה בקימה, עזרה בהליכה, עזרה במעבר משכיבה לשיבה).
2 נקודות (קוד 16)	זקוק לעזרה מלאה של הזולת בניידות ונמצא בסיכון גבוה לנפילות חוזרות.	–	זקוק לעזרה מלאה של הזולת (תמיכה פיזית מתמשכת והכרחית) בניידות ונמצא בסיכון גבוה לנפילות חוזרות.
2 נקודות (קוד 21)	עצמאי בהסעה ובמעבר ל/מ כיסא גלגלים וזקוק לעזרה בגלל תנאי דיור. ונמצא בסיכון גבוה לנפילות חוזרות.	-	מתנייד בכיסא גלגלים וזקוק לעזרה בגלל תנאי הדיור ונמצא בסיכון גבוה לנפילות חוזרות.
2.0 נקודות (קוד 22)	מרותק לכיסא גלגלים או מרותק למיטה וזקוק לעזרה מלאה בהסעת כיסא גלגלים ו/או מעברים. ונמצא בסיכון גבוה לנפילות חוזרות .		מרותק לכיסא גלגלים או מרותק למיטה וזקוק לעזרה מלאה של הזולת בהסעת כיסא גלגלים ו/או מעברים ונמצא בסיכון גבוה לנפילות חוזרות.



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

הגדרה של סיכון גבוה לנפילות חוזרות : (בהתייחס להגדרת משרד הבריאות).

התייחסות לנפילות שהתרחשו בשנה האחרונה בבית ומחוץ לבית.

תגדיר אותו כ.....	ומתקיימים אצלם אחד או יותר מהמצבים הבאים:	במידה ו	פרמטרים ADL
עונה על הגדרה של סיכון גבוה לנפילות חוזרות	אובחן שסובל מהפרעה בהליכה / שיווי משקל / נפילות חוזרות.	אותרו גורמי סיכון רפואיים פעילים המעמידים את הנבדק בסיכון גבוה לנפילות חוזרות ,	סעיף נפילות חוזרות
עונה על הגדרה של סיכון גבוה לנפילות חוזרות	תועדו במסמכים הרפואיים נפילות חוזרות בסעיף מהלך מחלה ודווח על נפילה (אחת לפחות) בשנה האחרונה.		סעיף נפילות חוזרות
עונה על הגדרה של סיכון גבוה לנפילות חוזרות	תועד במסמכים הרפואיים אירוע של נפילה בשנה האחרונה ונגרם נזק בריאותי שנבדק ע"י גורם מקצועי.		סעיף נפילות חוזרות
עונה על הגדרה של סיכון גבוה לנפילות חוזרות	תועד במסמכים הרפואיים שבוצעה בדיקה לזיהוי בעיות הליכה/ ואו שיווי משקל: Timed get up and go 12 ומעלה.		סעיף נפילות חוזרות
עונה על הגדרה של סיכון גבוה לנפילות חוזרות	דווח שנפל לפחות פעמיים בשנה אחרונה מבלי להינזק ובביקור נצפה ממצא של הפרעה בהליכה / שיווי משקל		סעיף נפילות חוזרות



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

פעולת ההלבשה:

הניקוד	תגדיר אותו כ.....	דוגמאות למצבי תפקוד בהלבשה	פרמטרים ADL
0 נקודות (קוד 31)	<input type="checkbox"/> עצמאי מתלבש ומתפשט ללא עזרה	ללא עזרה מבלי להסתכן תוך פרק זמן סביר. מרכיב לבד עזרים ואביזרים אורתופדיים .	מביעת לבש
0.5 נקודות (קוד 32)	<input type="checkbox"/> זקוק לסיוע בהכנת פרטי לבוש ואביזרים להלבשה.	זקוק לסיוע בהכנת פריטי לבוש	מידת הצורך בעזרה בהלבשה
0.5 נקודות (קוד 33)	<input type="checkbox"/> זקוק לנוכחות (השגחה) בהלבשה.	זקוק לנוכחות והשגחת הזולת בעת ההלבשה בגלל מחלות. תסמיני המחלות המופיעים לעיתים קרובות מקשים או פוגעים ביכולת ההלבשה באופן עצמאי ומבלי להסתכן.	כולל עזרה בהכנת פרטי לבוש, הפשטה והלבשה של כל פרטי הלבוש.
0.5 נקודות (קוד 36)	<input type="checkbox"/> מתלבש בעצמו במאמץ .	מתלבש בעצמו במאמץ בגלל מחלות. תסמיני המחלות המופיעים לעיתים קרובות מקשים או פוגעים ביכולת ההלבשה באופן עצמאי.	
1.0 נקודות (קוד 34)	<input type="checkbox"/> זקוק לעזרה חלקית בהלבשה .	זקוק לעזרת הזולת בהלבשה או הפשטה של חלק מפריטי לבוש.	
1 נקודות (קוד 37)	<input type="checkbox"/> זקוק לעזרה מלאה של הזולת בהרכבת פרוטזה או אביזר לצורך אסתטי	זקוק לעזרה מלאה של הזולת בהרכבת פרוטזה, אביזר / לצורך אסתטי.	
1.5 נקודות. (קוד 35).	<input type="checkbox"/> זקוק לעזרה מלאה של הזולת בהלבשה.	זקוק לעזרה מלאה של הזולת בהלבשה או הפשטה של כל פריטי לבוש.	
1.5 נקודות (קוד 38).	<input type="checkbox"/> זקוק לעזרה מלאה של הזולת בהרכבת פרוטזה או מכשיר אורתופדי לצורך טיפולי או תפקודי	זקוק לעזרה מלאה של הזולת בהרכבת פרוטזה, אביזר / מכשיר אורתופדי לצורך טיפולי או תפקודי .	



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

פעולת הרחצה :

הניקוד	תגדיר אותו כ.....	דוגמאות למצבי תפקוד ברחצה	פרמטרים ADL
0 נקודות (קוד 41)	<input type="checkbox"/> עצמאי מתרחץ ללא עזרה	מתרחץ ללא עזרה מבלי להסתכן תוך פרק זמן סביר.	קביעת מידת הצורך בעזרה ברחצה כולל עזרה בגילוח, חפיפת ראש, רחצת של פלג גוף עליון תחתון. רחצת ידיים. ויסות מים המשך- קביעת מידת הצורך בעזרה ברחצה
0.5 נקודות (קוד 42)	<input type="checkbox"/> זקוק לסיוע בהכנת תנאי הרחצה.	זקוק לסיוע בהכנת תנאי הרחצה (לדוגמא: הכנסה של מושב, הכנת כלי רחצה, ויסות זרם או טמפרטורת המים).	
0.5 נקודות (קוד 43)	<input type="checkbox"/> זקוק לנוכחות (השגחה) ברחצה.	זקוק לנוכחות והשגחת הזולת בעת הרחצה או בעת כניסה לחדר הרחצה / מקלחון אמבטיה בגלל מחלות. תסמיני המחלות המופיעים לעיתים קרובות מקשים או פוגעים ביכולת הרחצה באופן עצמאי ומבלי להסתכן.	
0.5 נקודות (קוד 46)	<input type="checkbox"/> מתרחץ בעצמו במאמץ .	מתרחץ בעצמו במאמץ בגלל מחלות. תסמיני המחלות המופיעים לעיתים קרובות מקשים או פוגעים ביכולת הרחצה באופן עצמאי.	
1.0 נקודות (קוד 44)	<input type="checkbox"/> זקוק לעזרה חלקית ברחצה .	זקוק לעזרת הזולת ברחצה של חלק מאיברי הגוף.	
1.5 נקודות (קוד 45)	<input type="checkbox"/> זקוק לעזרה מלאה של הזולת ברחצה.	זקוק לעזרה מלאה של הזולת ברחצה של כל איברי הגוף.	

פעולות אכילה ושתייה:

הניקוד	תגדיר אותו כ.....	דוגמאות למצבי תפקוד בפעולת האכילה	פרמטרים ADL
0 נקודות (קוד 51)	<input type="checkbox"/> עצמאי	אוכל, שותה, מחמם ומגיש באופן עצמאי.	קביעת מידת



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

0.5 נקודות (קוד 52)	<input type="checkbox"/> זקוק לסיוע בחימום והגשת המנה	זקוק לסיוע (על רקע פיזי או קוגניטיבי) בחימום או בהגשת המנה או בחיתוך המזון המוגש במנה.	הצורך בעזרה בהאכלה ושתייה כולל : חימום מזון הגשה והאכלה. (לא כולל בישול המנה)
1 נקודות (קוד 56)	<input type="checkbox"/> זקוק לעזרה חלקית באכילה	זקוק לעזרה חלקית באכילה או בשתייה (דוגמה: אכילה עצמאית כאשר רוב האוכל נשפך מסביב).	
2 נקודות (קוד 54)	<input type="checkbox"/> זקוק לעזרה מלאה באכילה	זקוק לעזרה מלאה של הזולת באכילה ושתייה.	
2 נקודות (קוד 55)	<input type="checkbox"/> זקוק לעזרה מלאה בהזנה מלכותית .	זקוק לעזרה מלאה של הזולת בהאכלה בהזנה מלאכותית (פג, זונדה, ג'אוג'ונוסטום, TPN).	

שמירה על היגיינה והפרשות:

הניקוד	תגדיר אותו כ...	דוגמאות למצבי תפקוד בהפרשות ושמירה על היגיינה	פרמטרים ADL
0 נקודות (קוד 61)	<input type="checkbox"/> עצמאי בטיפול בהפרשות ושמירה על היגיינה אישית.	עצמאי בטיפול בהפרשות ושמירה על היגיינה אישית, כולל בשימוש באביזרים, בין אם שולט על צרכיו או לא	קביעת מידת הצורך לעזרה בטיפול בהפרשות ושמירה על היגיינה. המשך-קביעת מידת הצורך לעזרה בטיפול
0 נקודות (קוד 68)	<input type="checkbox"/> אובחן שסובל מאי שליטה על סוגרים עצמאי בניידות ואינו זכאי לניקוד בגין סיכון גבוה לנפילות חוזרות.	אובחן שסובל מאי שליטה על סוגרים או מדחיפות או תכיפות במתן שתן או צואה. או אובחן שסובל ממחלת מעיים (דלקתית) או מכל מחלה אחרת שגורמת או שהטיפול בה עלול לגרום לאי שליטה על סוגרים. עצמאי בניידות ואינו זכאי לניקוד בגין סיכון גבוה לנפילות חוזרות	קביעת מידת הצורך לעזרה בטיפול
0.5 נקודות (קוד 62)	<input type="checkbox"/> אובחן שסובל מאי שליטה על סוגרים וזקוק לנוכחות (השגחה) בניידות.	אובחן שסובל מאי שליטה על סוגרים או מדחיפות או תכיפות במתן שתן או צואה.	קביעת מידת הצורך לעזרה בטיפול



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

הניקוד	תגדיר אותו כ...	דוגמאות למצבי תפקוד בהפרשות ושמירה על היגיינה	פרמטרים ADL
	וזכאי לניקוד בגין סיכון גבוה לנפילות חוזרות.	או אובחן שסובל ממחלת מעיים (דלקתית) או מכל מחלה אחרת שגורמת או שהטיפול בה עלול לגרום לאי שליטה על סוגרים . וזקוק לנוכחות (השגחה) בניידות לשירותים (קרי-עונה על ההגדרה של סיכון גבוה לנפילות חוזרות) .	בהפרשות ושמירה על היגיינה.
1 נקודה (קוד 64)	<input type="checkbox"/> אובחן שסובל מאי שליטה על סוגרים ומתנייד בעצמו במאמץ או זקוק לעזרה חלקית בניידות.	אובחן שסובל מאי שליטה על סוגרים או מדחיפות או תכיפות במתן שתן או צואה. או אובחן שסובל ממחלת מעיים (דלקתית) או מכל מחלה אחרת שגורמת או שהטיפול בה עלול לגרום לאי שליטה על סוגרים וזכאי ל 1-1.5 נקודות בסעיף ניידות .	
2 נקודות (קוד 65)	<input type="checkbox"/> זקוק לעזרה מלאה בניידות לשירותים.	זקוק לעזרה מלאה של הזולת בניידות לשירותים. (נקבעו לו 2 נקודות בניידות).	
2 נקודות (קוד 67)	<input type="checkbox"/> זקוק לעזרה מלאה בשמירה על היגיינה.	אובחן שסובל ממחלה או מצב רפואי שמצריך עזרה מלאה בשמירה על היגיינה . לרבות סיוע בשימוש במוצרים או אביזרים לשמירה על היגיינה.	
2 נקודות (קוד 66)	<input type="checkbox"/> זקוק לעזרה מלאה בטיפול בהפרשות ועזרים.	זקוק לעזרת הזולת בטיפול בסטומה / אורוסטום / צנתור יום יומי של דרכי שתן.	

מצבים המזכים בהשגחה עקב לקות קוגניטיבית , נפשית או מצב רפואי :

אינו זקוק להשגחה:



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

השגחה חלקית:

הניקוד	תגדיר אותו כ..	דוגמאות למצבים המצריכים שאינם מזכים בסעיף השגחה	סעיף השגחה
0 נקודות (קוד 71)	<input type="checkbox"/> אינו סובל מהפרעה קוגניטיבית או נפשית פעילה ואינו זקוק להשגחה	אינו סובל מהפרעה קוגניטיבית או מהפרעה נפשית פעילה	אינו זכאי לניקוד בגין השגחה
0 נקודות (קוד 82)	<input type="checkbox"/> אובחן שסובל מירידה קוגניטיבית בשלב ההתחלתי של המחלה. ואינו זקוק להשגחה.	אובחן שסובל מירידה קוגניטיבית בשלב ההתחלתי של המחלה (mci). שמתבטאת בירידה בזיכרון לטווח קצר. (שכחת שמות, אובייקטים ומקומות מוכרים). או אובחן שסובל מליקוי קל בתפקודים אינסטרומנטליים ללא פגיעה משמעותית ביכולת הטיפול העצמי ADL . או מתלונן על ירידה בקוגניציה ונמצא כי בהערכה נירו-קוגניטיבית (לדוגמא - מבחן MoCA ומבחן שעון לקוי) קיימת פגיעה בתפקוד הניהולי ללא פגיעה משמעותית בתפקוד היום יומי.	אינו זכאי לניקוד בגין השגחה



<p>4 נקודות (קוד 83)</p>	<p><input type="checkbox"/> זקוק להשגחה חלקית של אדם אחר בשל דיליריום וניתן להשאירו לפרקי זמן מסוימים מבלי שיסכן את עצמו או את אחרים</p>	<p>אובחן שסובל מדיליריום (מצב שלובלוחריף) על רקע ציטוח, אשפוז, מחלות נזירולוגיות ראשוניות (מנינגיטיס, אנצפליטיס אגף סיעוד) דימום תוך מוחי). אלח דם (sepsis), הרעלת תרופות ולא אובחן כסובל מדמנציה. תאושר השגחה זמנית עד חצי שנה מהופעת הסימפטומים. בתום הזכאות הזמנית יש לבקש מסמך רפואי עדכני ועל פיו לשקול מתן השגחה חלקית או מתמדת בשל מצב רפואי או לקות קוגניטיבית באופן קבוע בהתאם לביטוי הסימפטומטי של המחלה.</p>	<p>קביעת מידת הצורך בהשגחה חלקית</p>
<p>4 נקודות (קוד 79)</p>	<p><input type="checkbox"/> זקוק להשגחה חלקית של אדם אחר בשל הפרעות במצב רוח בזקנה ודיכאון סימפטומטי.</p>	<p>אובחן שסובל מהפרעות במצב רוח בזקנה או מדיכאון סימפטומטי או מהפרעות חרדה מקבל טיפול תרופתי באופן קבוע או אינו יכול לקבל טיפול תרופתי מסיבות רפואיות, או מסרב לקבל טיפול תרופתי. מדווח על סימפטומים של מצב רוח מדוכך או איבוד עניין בפעילות. ובנוסף על שניים מהסימפטומים הפעילים הבאים: שינוי במשקל, פגיעה באיכות השינה, אי שקט מוטורי או פאסיביות וכבדות מוטורית, לאות או אובדן אנרגיה, תחושת חוסר ערך או אשמה, פגיעה ביכולת החשיבה הריכוז או הקשב, מחשבות הולכות וחוזרות על מוות. יש לוודא כי התסמינים גורמים לפגיעה תפקודית (לאו דווקא תפקוד בסיסי) או למצוקה או פגיעה חברתית. יש לשקול מתן זכאות זמנית או קבועה. בתום הזכאות הזמנית יש לקבל מסמך רפואי עדכני ועל פיו לשקול מתן השגחה חלקית או מתמדת.</p>	<p>קביעת מידת הצורך בהשגחה חלקית</p>
<p>4 נקודות (קוד 84)</p>	<p><input type="checkbox"/> זקוק להשגחה חלקית ל אדם אחר בשל ליקוי</p>	<p>אובחן שסובל ממחלת נפש, הפרעות פסיכוטיות ופסיכו- נזירוטיות (לדוגמה סכיזופרניה), או סובל מלקות התפתחותית או מפיגור שכלי. אינו יוזם פעולות יום יום ואינו מנהל סדר יום ללא נוכחות של אדם נוסף וללא דרבון - יגיע להזנחה.</p>	<p>קביעת מידת הצורך בהשגחה חלקית</p>



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

	התפתחותי או הפרעה נפשית.		
4 נקודות (קוד 85)	<input type="checkbox"/> זקוק להשגחה חלקית של אדם אחר בשל הפרעת אגרנות כפייתית.	תועד או דווח על הפרעת אגרנות כפייתית שמובילה לביצוע לקוי של פעולות היום יום (ADL). ללא נוכחות של אדם נוסף בחלק משעות היממה, יגיע למצב של הזנחה קיצונית או סכנה לבריאותו.	קביעת מידת הצורך בהשגחה חלקית
4 נקודות (קוד 74)	<input type="checkbox"/> זקוק להשגחה חלקית בשל מצב רפואי.	תועדו במסמכים הרפואיים אירועים בודדים של אובדן הכרה (לא יותר משני אירועים) בחצי השנה האחרונה ונזקק לטיפול רפואי (על רקע מחלות: סכרת, הפרעת קצב, הפרעות דינמיות, ואפילפסיה מסוג גרנד מאל) ועדיין קיים סיכוי להישנות האירוע. תאושר השגחה זמנית. בתום הזכאות הזמנית (של עד שנה) יש לבקש מסמך רפואי עדכני המצביע על סכנה להישנות האירועים ולשקול מתן השגחה חלקית או מתמדת בשל מצב רפואי קבוע, בהתאם לביטוי הסימפטומטי של המחלה.	קביעת מידת הצורך בהשגחה חלקית

סעיף השגחה	דוגמאות למצבים המצריכים השגחה	תגדיר אותו כ..	הניקוד
קביעת מידת הצורך בהשגחה חלקית	אובחן שסובל ממחלה שגורמת לירידה קוגניטיבית, הליקוי מודגם בהערכה נירו-קוגניטיבית או נירופסיכולוגית (רצוי). ומתקיימים אצלם אחד או יותר מהמצבים הבאים: 1) זקוק לעזרה או דרבון בעת ביצוע פעולות ADL. משסופקו צרכיו ניתן להשאירו לבדו לפרקי זמן קצרים מבלי שיסכן עצמו או אחרים. 2) סובל מסימפטומים התנהגותיים ופסיכולוגיים בדמנציה- BPSD	<input type="checkbox"/> זקוק להשגחה חלקית של אדם אחר בשל ירידה קוגניטיבית	4 נקודות (קוד 73)



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

	<p>ניתן להשאירו לפרקי זמן מסוימים מבלי שיסכן את עצמו או את אחרים.</p>	<p>behavioral and psychological symptom of . dementia תסמונת אפקטיבית: חרדה, דיכאון, מצב רוח ירוד , אפטיה, קושי ליהנות, הסתגרות חברתית והעדר יוזמה חוסר עניין בסובב אותו, הופעה של תלונות סומטיות: מתח, אי שקט, או לחלופין איטי עד קפוא .</p>	
--	--	---	--



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

הניקוד	תגדיר אותו כ..	דוגמאות למצבים המצריכים השגחה	סעיף השגחה
9 נקודות (קוד 72)	<input type="checkbox"/> זקוק להשגחה מתמדת בשל דמנציה או לקות קוגניטיבית העלולה לסכן את עצמו או אחרים כאשר נשאר לבדו.	<p>אובחן שסובל ממחלה שגורמת לירידה קוגניטיבית הליקוי מודגם בהערכה נירו-קוגניטיבית או נירופסיכולוגית. ומתקיימים אצלו אחד או יותר מהמצבים הבאים:</p> <p>(1) קיימת פגיעה בשיפוט ותובנה ומבצע פעולות העלולות לסכן את עצמו או אחרים (שלא ניתן למנוע או לתקן אותם באמצעים פשוטים).</p> <p>(2) חוסר התמצאות במרחב, קרי יוצא מביתו והולך לאיבוד לא מוצא את דרכו חזרה ולא יודע לבקש עזרה. או חוסר התמצאות בתוך הבית או בסביבה מוכרת.</p> <p>(3) סובל סימפטומים התנהגותיים ופסיכולוגיים בדמנציה BPSD-behavioral and psychological symptom of dementia</p> <p>תסמונת פרונטלית: חוסר עכבות, תחושת התעלות- דיס אינהיביציה ואופוריה. אימפולסיביות, היעדר גבולות, חוסר שיפוט חברתי. דחפים מיניים בלתי מרוסנים, התנהגות מינית לא תואמת, מילולית וגופנית חסרת מעצורים ומתמשכת בעקביות, ומכוונות כלפי עצמו וכלפי אחרים. תוקפנות גופנית, צעקות, קללות, אי שקט, אגיטציה, שוטטות, הליכה ללא סוף, התנגדות לקבלת עזרה.</p> <p>תסמונת פסיכוטית: מחשבות שווא, הזיות, אי שקט ורגזנות .</p>	קביעת מידת הצורך בהשגחה מתמדת



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

<p>9 נקודות (קוד 86)</p>	<p><input type="checkbox"/> זקוק להשגחה מתמדת אובחן שסובל מדליריום וירידה קוגניטיבית ועלול לסכן את עצמו או אחרים כאשר נשאר לבדו.</p>	<p>אובחן שסובל מדליריום על רקע ניתוח, אשפוז, מחלות נירולוגיות ראשוניות (מנינגיטיס, אנצפליטיס דימום תוך מוחי). אלח דם (sepsis) והרעלת תרופות. ואובחן שסובל גם מלקות קוגניטיבית המתאימה להשגחה חלקית תינתן השגחה מתמדת זמנית עד חצי שנה מהופעת הסימפטומים. בתום הזכאות הזמנית יש לבקש מסמך רפואי עדכני ועל פיו לשקול מתן השגחה חלקית או מתמדת בשל לקות קוגניטיבית באופן קבוע בהתאם לביטוי הסימפטומטי של המחלה .</p>	<p>קביעת מידת הצורך בהשגחה מתמדת</p>
<p>9 נקודות (קוד 80)</p>	<p><input type="checkbox"/> זקוק להשגחה מתמדת בשל לקות נפשית. העלולה לסכן את עצמו או אחרים כאשר נשאר לבדו.</p>	<p>ניסיון אובדני: תועד שנבדק ע"י גורם מקצועי בעקבות ניסיון אובדני במהלך החצי שנה האחרונה תינתן השגחה מתמדת זמנית לתקופה של 6 חודשים מיום האירוע לצורך איזון. בתום הזכאות הזמנית יש לבקש מכתב עדכני מרופא מטפל/ רופא מומחה, במידה וצוין כי קיימת סכנה להישנות המעשה האובדני, יש לזכות את הנבדק בזכאות קבועה.</p>	<p>קביעת מידת הצורך בהשגחה מתמדת</p>
<p>9 נקודות (קוד 75)</p>	<p><input type="checkbox"/> זקוק להשגחה מתמדת בשל מצב רפואי.</p>	<p>תועדו במסמכים הרפואיים אירועים חוזרים של איבודי הכרה (למעלה מ-2 אירועים) בחצי שנה אחרונה. ונזקק לטיפול רפואי (על רקע מחלות: סכרת, הפרעת קצב, הפרעות דינמיות, ואפילפסיה מסוג גרנד מאל) ועדיין קיים סיכוי להישנות האירוע. תאושר השגחה זמנית. בתום הזכאות הזמנית של עד שנה יש לבקש מסמך רפואי עדכני המצביע על סכנה להישנות האירוע יש לשקול זכאות קבועה בהתאם לביטוי הסימפטומטי של המחלה.</p>	<p>קביעת מידת הצורך בהשגחה מתמדת</p>



השגחה מתמדת

סעיף השגחה	דוגמאות למצבים המצריכים השגחה	תגדיר אותו כ..	הניקוד
קביעת הצורך בהשגחה מתמדת מורכבת	אובחן כסובל מירידה קוגניטיבית מתקדמת (ניקוד 9 השגחה מתמדת), וזקוק לעזרה מלאה של הזולת בביצוע רוב פעולות היום יום (רמה 4).	<input type="checkbox"/> זקוק להשגחה מתמדת מורכבת בשל לקות קוגניטיבית קשה ועזרה מלאה בביצוע רוב פעולות היום יום.	10 נקודות (קוד 78)
קביעת הצורך בהשגחה מתמדת מורכבת	זקוק לעזרה חלקית /מלאה של הזולת בניידות, רחצה והלבשה ואובחן שסובל ממצב רפואי נשימתי קשה ומסכן חיים מתקיימים אצלו אחד או יותר מהמצבים הבאים: 1. נזקק למכונת הנשמה באופן רצוף בכל שעות היממה לצורך החלפת הפעולה הטבעית של הנשימה. 2. זקוק ל suction או טיפול בקנולה טרכיאוסטומי 3. נזקק לטיפול בחמצן באופן קבוע ורצוף זקוק לעזרה חלקית /מלאה של הזולת בניידות, רחצה והלבשה ואינו מסוגל לתקשר עם הזולת ולא יכול להזעיק עזרה כדי להתגונן מפני סכנה כאשר נשאר לבדו.	<input type="checkbox"/> זקוק להשגחה מתמדת מורכבת אובחן שסובל ממצב רפואי נשימתי קשה מסכן חיים. וזקוק לעזרה חלקית/ מלאה בניידות, רחצה והלבשה <input type="checkbox"/> זקוק להשגחה מתמדת מורכבת בשל לקות תקשורתית קשה, אינו מסוגל להזעיק עזרה וזקוק לעזרה חלקית/ מלאה	10 נקודות (קוד 76) 10 נקודות (קוד 87)



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

	בניידות, רחצה והלבשה.		
10 נקודות (קוד 81)	<input type="checkbox"/> זקוק להשגחה מתמדת מורכבת תלוי לחלוטין בעזרת הזולת בביצוע כל פעולות היום יום. ונמצא בסיכון לפתח פצע לחץ.	תלוי לחלוטין בעזרת הזולת בביצוע כל פעולות היום יום. ומתקיימים אצלו כל המצבים הבאים: מרותק לכיסא גלגלים או מרותק למיטה וזקוק לעזרה מלאה של הזולת בהסעת כיסא גלגלים, מעברים ושינויי תנוחה. זקוק לעזרה מלאה בשמירה על היגיינה, רחצה והלבשה זקוק לעזרה חלקית או מלאה בהאכלה , ונמצא בסיכון גבוה לפתח פצע לחץ.	קביעת הצורך בהשגחה מתמדת מורכבת
10 נקודות (קוד 77)	<input type="checkbox"/> זקוק להשגחה מתמדת מורכבת בשל מחלה חשוכת מרפא בשלב סופני.	אובחן שסובל ממחלה חשוכת מרפא מסכנת חיים ונמצא בשלב הסופני של המחלה . הזכאות תקבע לאחר שהומצא מסמך רפואי הכולל פירוט אבחנה, שלב המחלה ואינדיקציות נוספות שמצביעות על מצב סופני של המחלה. או המציא מסמך רפואי הכולל פירוט אבחנה, שלב המחלה והפנייה לטיפול במסגרת היחידה להוספיס בית של קופת החולים, או אישור מקופת חולים כי החולה מקבל טיפול מהיחידה להוספיס בית. או מסמך שמאשר כי מתקיימים בו התנאים של זכאות להוספיס בית . (טיפול תומך הכולל איזון והקלה על סימפטומים).	קביעת הצורך בהשגחה מתמדת מורכבת

השגחה מתמדת מורכבת :

מסלול מהיר מצבים רפואיים חריפים וכרוניים המזכים בזכאות זמנית או קבועה



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

דוגמאות למצבים רפואיים אקוטיים זמניים או כרוניים בהם ניתן לקבוע זכאות ללא פירוט הניקוד בכול סעיפי התפקוד - BADL. ניתן לקבוע ניקוד תלות במצב חריף במידה והוגשו מסמכים רפואיים **סמוך** לאירוע ובמידה והמעריך יקבע כי יש סיכוי סביר שהנבדק **עדיין** סובל מסימפטומים.
ניתן לקבוע ניקוד זמני או קבוע בהתאם להנחיות הבאות:

המצבים הרפואיים בהם ניתן לקבוע את ניקוד התלות באופן זמני

- א. מבוטח המקבל טיפול כימותרפי המצוין בחוזר המנהל הרפואי: רשימת התרופות האונקולוגיות המזכות בגמלת שירותים מיוחדים חוזר 416/10/2020. זכאות זמנית שישה חודשים לפחות מיום תחילת הטיפול או עד תום הטיפולים, המאוחר מבין השניים - 3.5 נקודות.
- ב. מבוטח לאחר ניתוח וצפוי שיזדקק לסיוע זמני בפעילות היום יום עד להחלמתו המלאה. בחלק מהמצבים מופיעה המלצה לתקופת המגבלה.

דוגמאות לניתוחים:

- ניתוחים אורתופדיים:
 - ניתוח להחלפת מפרק ירך, ניתוח החלפת מפרק ברך. זכאות של 2.5 נקודות לתקופה של 3 חודשים.
 - שברים בגפיים עליונות, שברים בגפיים תחתונות, שברים במפרקי היד (ניתוח או טיפול שמרני בקיבוע), זכאות של 2.5 נקודות לתקופה של 2 חודשים.
- ניתוחי גב, זכאות של 3.5 נקודות לתקופה של 4 חודשים.
- ניתוחי לב או ריאה הכוללים פתיחה של בית החזה לדוגמא: ניתוח מעקפים בלב, ניתוח החלפת מסתמים ניתוח לכריתת ריאה. זכאות של 3.5 נקודות לתקופה של 3 חודשים.
- ניתוחי בטן גדולים הכוללים פתיחת דופן הבטן. לדוגמא: ניתוח לכריתת מעי גס, ניתוח whipple, זכאות של 3.5 נקודות לתקופה של 3 חודשים.
- השתלות איברים: השתלת כבד, השתלת כליה, השתלת לב, השתלת מח עצם. זכאות של 3.5 נקודות לתקופה של 4 חודשים.

מצבים רפואיים כרוניים בהם ניתן לקבוע ניקוד בהערכת תלות קבועה:

- א. מבוטח עיוור זכאות קבועה, 2.5 נקודות.
- ב. מבוטח עיוור בודד זכאות קבועה, 4.5 נקודות.
- ג. מבוטח המטופל בדיאליזה, זכאות זמנית או קבועה 4.0 נקודות.



המוסד לביטוח לאומי – מינהל הגמלאות
אגף סיעוד

שים לב: הניקוד שניתן למצבים רפואיים אלו הוא **ניקוד מינימלי**. בעת ביצוע הערכת התלות המעריך יבדוק האם קיים מידע במסמכים הרפואיים שיכול לזכות את המבוטח בניקוד גבוה יותר מהניקוד שנקבע עקב המצב הרפואי או מידע שיכול לזכות את הנבדק בזכאות קבועה.

[לחזרה לתוכן העניינים](#)

בברכה, נטלי גבאי, מנהלת אגף סיעוד

רשימת תפוצה

גב' ירונה שלום – סמנכ"ל גמלאות
גב' שושנה רחמים אחות מפקחת ארצית, אגף הסיעוד
אחים מפקחים מחוזיים
אגף הסיעוד
דר' שרון אסיסקוביץ אגף מחקר
מנהלי סניפים
מנהלי תחום גמלאות
מנהלי סניפי משנה
מנהלי מחלקות סיעוד
פקידי תביעות סיעוד
יועצים סיעוד בסניפים
עובדים סוציאליים בסניפים
מעריכים בסניפים
עו"ד חנן פוטרמן – לשכה משפטית
ורה שלום – מנהלת אגף יעוץ לאזרח הוותיק ומשפחתו
מרכזי דלפק קדמי
מנהלי מרכז מידע טלפוני